

De bună seamă, deplasările în orientarea lirică nu se produc dintr-o dată. Motivele noi alternează cu cele vechi. În primul volum al operelor, poezia din care am citat e urmată de atît de cunoscuta și atît de idilica *Vaca*, iar peste alte cîteva peisaje dăm de *Cîntecul cățelei*. Dar liniștit poetul nu va mai fi. Senzația că nu mai poate fi ceea ce a fost, că într-un fel a murit, tocmai pentru că nu s-a recunoscut pe sine în peisajul natal, îl urmărește obsesiv, storcîndu-i gemete surde:

И вновь вернусь я в отчий дом,
Чужою радостью утешусь,
В зеленый вечер под окном
На рукаве своем повешусь ¹.

Reîntîlnirea cu izvorul se convertește într-o suită lungă și multicoloră de poezii lirice, dar aproape nici una nu mai e pastel, ci toate sînt meditații avînd ca leit motiv — divorțul, desrădăcinarea:

Над куполом церковных глав
Тень от зари упала ниже.
О, други игрищ и забав,
Уж я вас больше не увижу!

В забвенье канули года,
Вослед и вы ушли куда-то.
И лишь по-прежнему вода
Шумит за мельницей крылатой ².

E de notat că imaginea morii va persista ca un fel de semn de recunoaștere, că poetul nu s-a rătăcit, că într-adevăr s-a reîntors de unde a plecat. Cu prilejul unei alte vizite, mult mai tîrzii (*Русь советская*) va avea chiar senzația că a ajuns printre străini, pentru că

Здесь даже мельница — бревенчатая птица
С крылом единственным — стоит, глаза смежив ³.

Genialul copil al naturii, Esenin continua să se dezvolte miraculos și după ce se rupsese de solul natal, dar numai pentru că își purta Reazanul peste tot după el. Dezrădăcinarea s-a produs după reîntoarcere, cînd nu s-a putut reîncadra în stihia care îl născuse.

Esenin a găsit totuși un nou izvor generator de energii creatoare — revoluția. Dar după cum am arătat mai sus, și această stihie, după consumarea războiului civil, s-a întors către Esenin cu o față prin care el nu o mai recunoștea. Fenomenul nu e izolat. S-ar putea scrie o disertație despre reacția

¹ Și din nou mă voi întoarce în casa părintească, / să mă consolez cu bucuria altora. / Într-o seară verde, sub geam / mă voi spînzura de mîneca mea.

² Deasupra cupolelor de biserici / Umbra amurgului a căzut mai jos. / O, prieteni de jocuri și pozne, / n-o să vă mai văd. / / Anii au căzut în uitare, / în urma lor și voi ați plecat undeva. / Și doar apa, ca altădată / răsună curgînd pe după moara cea cu aripă.

³ Aici chiar moara, pasărea de birne / stă cu o singură aripă, clipind din ochi.